

PC-10899/NK

S-2/2110

ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ (ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਾਸਤਰ
ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ)-P-II

(Semester-I)

(Regular, Private & Distance Education)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 60

ਨੋਟ :

- (1) ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ (ਭਾਗ ਓ) ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ।
- (2) ਭਾਗ ਅ ਦੇ ਤਿੰਨ ਉਪ-ਭਾਗਾਂ (ਅ-1, ਅ-2, ਅ-3) ਵਿਚ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹਰ ਇਕ ਉਪ-ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇਕ-ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੀ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ $9 \times 3 = 27$ ਅੰਕ ਹਨ।

- (3) ਤੀਜੇ ਭਾਗ (ਭਾਗ ਏ) ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $12 \times 2 = 24$ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।
- (4) ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਭਾਗ-ੳ

- I. 'ਕਾਵਿ ਦੇ ਭੇਦ' ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
- II. ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਨੁਸਾਰ 'ਕਾਵਿ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ' ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਅ

ਅ-1

- III. 'ਵਕ੍ਰੋਕਤੀ ਸੰਪਰਦਾਇ' ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।
- IV. "ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚ 'ਅਲੰਕਾਰ' ਨੂੰ ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।" ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਅ-2

- V. 'ਔਚਿਤਯ ਸੰਪਰਦਾਇ' ਦੇ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

VI. 'ਰੀਤੀ ਸੰਪਰਦਾਇ' ਦਾ ਵਿਵੇਚਨ ਕਰੋ।

ਅ-3

VII. ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ।

VIII. ਮੌਲਾ ਬਖਸ਼ ਕੁਸ਼ਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਮੁਲੰਕਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ੲ

IX. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਦਿਓ :

1. ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਨੁਸਾਰ 'ਕਾਵਿ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
2. ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਨੁਸਾਰ 'ਕਾਵਿਗਤ ਗੁਣ' ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।
3. 'ਰਸ ਸੰਪਰਦਾਇ' ਦੇ ਲੱਛਣ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।
4. 'ਧੁਨੀ ਸੰਪਰਦਾਇ' ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
5. 'ਸਫ਼ੋਟ ਸਿਧਾਂਤ' ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।
6. ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਨੁਸਾਰ 'ਕਾਵਿਗਤ ਦੋਸ਼' ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

7. ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਨੁਸਾਰ 'ਸਾਧਾਰਣੀਕਰਣ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।
 8. ਭਾਰਤੀ ਕਾਵਿ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਰਸਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
 9. ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਵਿਧੀਵਤ ਆਲੋਚਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
 10. ਬਾਵਾ ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 11. ਮੈਟਾ-ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
 12. ਵਿਹਾਰਕ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਮੈਟਾ-ਆਲੋਚਨਾ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
-